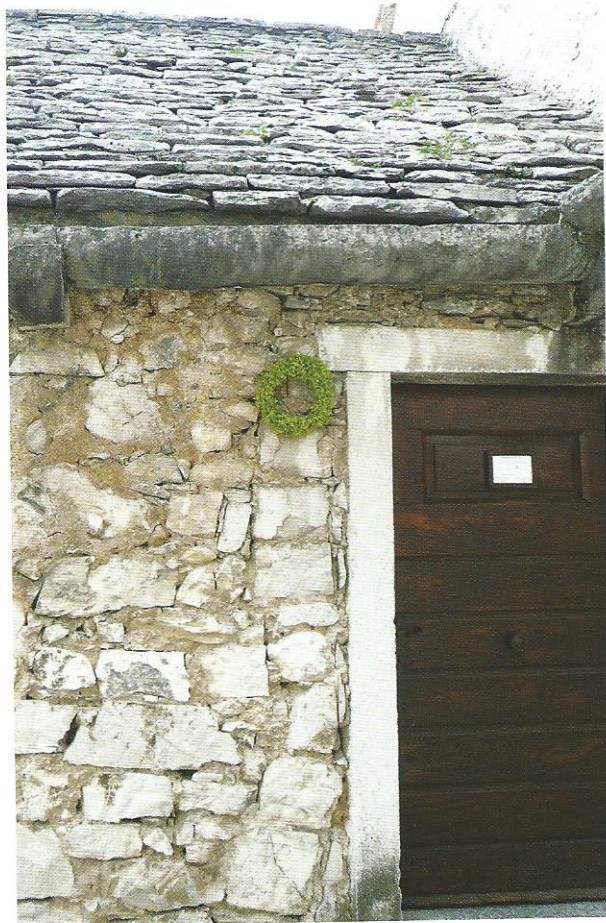

»Enkrat je bilo na Krasu strašnih kač. Zato so ljudje za svetega Ivana spleтали krancljčke iz poljskih rož. Te venčke so obesili na vhodna vrata, da so varovali dom pred kačami. Drugi pa pravijo, da so ti kranclji varovali pred hudo uro, pred ognjem. Po teh venčkih se je tudi vedelo, do kje so naseljeni Slovenci, so bili kot ena meja z Benečani. Na tej strani Soče, kjer živijo Bizjaki, so imeli to navado, na oni strani, kjer so Furlani, nisi videl kranclja.

Še ena navada je bila za svetega Ivana, za kresno noč. Mlade punce so morale tisti večer nabrati tri ivanke in si jih denit pod povšter. V sanjah so videle, kateri bo njih ženin« [65].

Na **Krasu** so venčke sv. Ivana obešali na vrata in okna, kjer so viseli celo do novega leta. Ženske so jih izdelovale iz neke vrste mahu, ki ga imenujejo *križci*. Ta mah je najprej zelen, potem porumeni in čez nekaj mesecev še porjavi. V vencih je še cela vrsta drugih rož in rastlin: rman, materina dušica, beli vratič (medrjanca), sivka, žepek, vrsta plevela, imenovana mavka, listje ruja, netresk, pelinovi listi, divji česen idr. Podobne venčke so spleтали tudi na Vipavskem, toda njihovo izdelovanje za praznik sv. Ivana so ponovno oživili le na Krasu. Spletanje oz. sestavljanje Ivanovih venčkov spremlja tekmovanje za najlepše izdelane venčke, na delavnicah pa iz leta v leto sodeluje več udeležencev iz drugih krajev. Najbolj razveseljivo pa je, da venčke sv. Ivana spet obešajo na okna in vrata kraških domačij.

Med **Slovenci v Italiji** je zlasti pomembno praznovanje na predvečer Ivanovega godovnega dne; imenujejo ga **VILJA SVETEGA IVANA** in velja med ljudmi za najdaljši dan v letu. Podobno je poimenovanje *božična vilja* (vilja iz vigilija = bedenje) in označuje najkrajši dan v letu ob zimskem kresu. Na viljo svetega Ivana je bilo že v preteklih stoletjih značilno kurjenje kresov. Danes so kresovanja še vedno v navadi in so pretežno družabna, z jedmi in pijačami; hkrati so turistično privlačnost. Kresove kurijo v številnih vaseh

Venček sv. Ivana pri vhodu v stanovanjsko hišo v Štanjelu.

na tržaškem Krasu, na Goriškem in v Videmski pokrajini. V Benečiji imajo navado, da na predvečer praznika vedežujejo z jajčnim beljakom in iz njegovih oblik napovedujejo prihodnost. Na celotnem območju prav tako poznajo spletanje svetoivanskih venčkov in šopkov, ki naj bi obešeni na okna in vrata odganjali coprnice in druge negativne sile. Cvetje mora biti 'divje' in nabrano pred sončnim vzhodom. Skoraj obvezni so marjetice, homulica ali *mah svetega Ivana* in listi mokovca.

Dan po kresnem dnevu, 25. junija, praznujemo v Sloveniji **DAN DRŽAVNOSTI**, ki je državni praznik. Praznik označuje spomin na 25. junij 1991, ko je Slovenija s sprejetjem Deklaracije o neodvisnosti in Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti postala formalno neodvisna država. To je dela prost dan, kar je za prebivalce Slovenije verjetno najbolj pomembno. Odnos do praznika se kaže namreč tudi v